

Wielkie bogactwo – 190 lat służby chorym

Rozmowa z Janem Talagą, dyrektorem Szpitala Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Szpital, którym pan kieruje, był pierwszą nowoczesną ogólnodośiępną lecznicą cywilną Wielkopolski.

Na kartach historii zapisał się on jako miejsce niezwykle istotne w dziejach Poznania i regionu. Miał również niebagatelny wpływ na medycynę polską oraz kształtowanie się humanistycznych standardów służby drugiemu człowiekowi.

Jego historia sięga XIX w., kiedy to Wielkopolska, a wraz z nią jej stolica, znalazły się w granicach państwa pruskiego, wchodząc w skład Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

W perspektywie szybkiego rozwoju naszego miasta po 1815 r. nagłą okazała się potrzeba budowy szpitala. Aby zrealizować ten pomysł, utworzony został społeczny komitet. Składał się on niemal wyłącznie z Polaków. Jego honorową patronką została księżniczka z dynastii Hohenzollernów – Fryderyka Dorota Ludwika, małżonka księcia Antoniego Henryka Radziwiłła oraz stryjeczna siostra króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III.

Pomysł na nową lecznicę zrodził się w Paryżu.

Tak, podczas wizyty króla pruskiego w słynnym szpitalu Hôtel-Dieu. Zafascynowany miłosierną postawą prowadzących go siostr szarytek ze zgromadzenia Szarych Sióstr Miłosierdzia postanowił on ów ujmujący wzór służby przenieść na tereny Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Po licznych dyplomatycznych zabiegach udało się nie tylko utworzyć w Poznaniu klasztor sióstr miłosierdzia, ale i uruchomić 1 stycznia 1823 r. szpital w obiekcie przy placu Bernardyńskim 1. Z Warszawy przyjechało 6 sióstr

szarytek, które zamieszkały w pomieszczeniach małego budynku klasztornego po siostrach klaryskach, przylegającego do kościoła pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego. Stąd wzięła się nazwa naszego szpitala.

Jak odniosły się do tego władze pruskie?

– Władze wykazały się niezwykle aprobatą autonomii działań placówki. Niewątpliwym sprzymierzeńcem sióstr był Wilhelm Radziwiłł. Zasługi w tym dziele mają także pierwsze przełożone klasztoru i Instytutu Chorych – s. Petronela Pyrzanowska i s. Filipina Studzińska, energiczne, zaradne i obdarzone nieprzeciętnymi zdolnościami dyplomatycznymi.

Ile było wówczas sal w szpitalu?

Dwie – każda na 20–30 chorych – oraz cztery separatki. Z biegiem lat opiekę

znajdowała tutaj coraz większa liczba pacjentów i to na poziomie odpowiadającym wymogom nowoczesnej lecznicy. W lipcu 1923 r. otwarto pierwszą placówkę uniwersytecką – Klinikę Chirurgiczną. Od tego roku szpital rozwinął się w znaczący w Polsce ośrodek leczniczy, dydaktyczny i naukowy. W 1949 r. został upaństwowiony i przemianowany na Wojewódzki Szpital imienia I. Pawłowa. W marcu 1950 r. został włączony w skład Państwowego Szpitala Klinicznego.

Liczna jest galeria wybitnych postaci związanych ze szpitalem.

Niewątpliwym sukcesem naszej placówki była i jest doskonale wykwalifikowana kadra. Wielu lekarzy to najwybitniejsi przedstawiciele poznańskiego świata lekarskiego XIX i XX w. – wykształceni, obserwujący poczynania medyków na świecie i utrzymujący kontakt z zagranicznymi ośrodkami. Z licznej galerii wybitnych postaci można wymienić dr. Karola Schneidera, dr. Karola Marcinkowskiego, dr. Teofila Kaczorowskiego, dr. Ignacego Zielewicza, prof. Antoniego T. Jurasza, prof. Wiktora Degę, prof. Romana Drewsa. Historia pamięta też wielu innych doskonałych lekarzy, pielęgniarki i personel. Przesądziła ona o tym, że nasz szpital jest unikatową, prestiżową i najstarszą, o zachowanej ciągłości co do miejsca i historii, poznańską lecznicą.

Była ona prekursorem w wielu dziedzinach.

Tutaj rodziły się polska okulistyka, ortopedia i rehabilitacja, tutaj umiejscowić można początki poznańskiej farmakologii klinicznej oraz pierwszą na ziemiach polskich przychodnię lekarską. W Szpitalu Przemienienia Pańskiego przy ulicy Długiej została opracowana pionierska metoda leczenia gruźlicy płuc, zaczęła się nowoczesna, wielkopolska antyseptyka i aseptyka chirurgiczna, torakochirurgia, chirurgia jamy brzusznej, anestezjologia, chirurgia plastyczna, urologia, akademicka radiologia i kardiologia.

W dniach 7–9 października 2013 r. w Poznaniu odbędzie się XII Forum Szpitali Klinicznych. To wyjątkowa sposobność do wymiany doświadczeń i dyskusji na temat aktualnych wyzwań związanych z funkcjonowaniem szpitali klinicznych. Spotkanie będzie także okazją do uczczenia jubileuszu 190-lecia Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, głównego organizatora tego forum.

W tym roku Szpital Przemienienia Pańskiego świętuje doniosły jubileusz – 190-lecie działalności.

Od 1823 r. rozwinął się on w sposób niebywały, wykorzystał dziedzictwo kulturowe i doświadczenie, by stać się jedną z prestiżowych i cenionych placówek medycznych w Polsce. Obecnie szpital ma czternaście oddziałów, mieszczących się w trzech lokalizacjach: przy ul. Długiej 1/2, ul. Szamarzewskiego 82/84 i na osiedlu Rusa 25A. Rocznie w szpitalu hospitalizowanych jest ponad 30 tys. pacjentów, a lekarze udzielają ponad 100 tys. porad ambulatoryjnych. Możemy poszczycić się wielospecjalistyczną działalnością diagnostyczno-terapeutyczną oraz pionierskimi procedurami ratującymi życie naszych chorych.

Zapewniamy złoty standard opieki sercowo-naczyniowej.

W jednym miejscu oferujemy dostęp do specjalistów z zakresu kardiologii, kardiologii chirurgii, chirurgii naczyniowej, radiologii zabiegowej i diagnostyki obrazowej. Jedyni w Wielkopolsce pełniący stały dyżur dla pacjentów z pękniętymi tętniakami aorty oraz wykonujemy przeszczepy serca. Jesteśmy również jednym z wiodących w Polsce uniwersyteckich ośrodków leczenia nowotworów, obejmując rocznie opieką około 4 tys. pacjentów i mając 16 tys. hospitalizacji. Jako jedyny szpital w Wielkopolsce wykonaliśmy już ponad tysiąc przeszczepów szpiku kostnego. Jesteśmy inicjatorami i realizatorami profilaktycznych programów zdrowotnych. Co roku dla mieszkańców Poznania organizujemy Białe Soboty, podczas których można skorzystać z bezpłatnych badań oraz konsultacji lekarskich.

Szpital wyróżnia się wysoko wykwalifikowaną kadrą, wyposażeniem w najwyższej klasy sprzęt i standardami dbałości o pacjenta.

Staramy się, by zdrowie i bezpieczeństwo naszych pacjentów było zawsze na pierwszym miejscu. Dbamy o to, by nasze doświadczenie i spuścizna wybitnych pokoleń stały się udziałem młodych adeptów medycyny. Rocznie kształcimy kilka tysięcy studentów, a ponad 500 odbywa w naszym szpitalu praktyki. Pacjent stanowi najważniejszy imperatyw do dalszego rozwoju, działania i sięgania po niemożliwe, by ratować jego życie i zdro-

wie. Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego to bogactwo 190 lat służby chorym, olbrzymich i pełnych pasji starań, by medycyna kroczyła w przyszłość, realizując w możliwie najlepszy sposób trzy najważniejsze wymiary działalności, zawierające się w haśle: *Salus aegroti, educatio, scientia*.

Kieruje pan szpitalem, który w istocie zna od... dzieciństwa.

Historia naszego życia bywa przedziwna i czasem jest nierozłączna z miejscem, które znaleźliśmy od dzieciństwa. Tak też stało się w moim wypadku. Przez 29 lat mieszkałem kilka ulic dalej od szpitala, z którym później związały się moje losy. Pamiętam, że z okien mieszkania moich rodziców przy ul. Strzeleckiej widziałem zabytkową kopułę szpitala. Gdy przechodziłem obok szpitala, idąc do szkoły, olbrzymie wrażenie robiły na mnie białe, wykrochmalone kornety siostr miłosierdzia Świętego Wincenciego a'Paulo. Codzienny widok szpitala, posługi lekarzy i siostr zakiełkowało u mnie myślenie o studiowaniu medycyny. Po latach los skierował mnie do tego wyjątkowego miejsca, gdzie tradycja przeplata się z nowoczesnością. Dziś mam zaszczyt kierować szpitalem nie tylko o wyjątkowym dziedzictwie, ale i potencjale rozwoju w kolejnych latach.

ROZMAWIAŁ: ANDRZEJ PIECHOCKI

FOT. WWW.SK1.AM.POZNAN.PL

FOT. ANDRZEJ PIECHOCKI

